

Perský panovník Kyros vydal roku 538 před Kristem edikt, podle kterého se mohli zajatí Izraelci vrátit do své vlasti. Babylonské zajetí skončilo. Mohl být obnoven Jeruzalém a znovu vybudován chrám jako středisko duchovního a společenského života. Ne všichni se však z Babylonie vrátili – ne jeden si přivykl a s tamním obyvatelstvem splynul. A ti, kteří se vrátili, nebyli ve své vlasti nadšeně vítáni. Naopak. Naráželi na nepřátelství a nevraživost těch, kteří se tam zatím usídlili. Stavba chrámu proto také postupovala velmi pomalu – přes dvacet let trvalo, než byl chrám obnoven – a to v podobě daleko skrovnější, než byl původní chrám Šalomounův. Ta nepřízeň, trampoty a zklamání představ, to všechno vedlo k duchovní únavě. Oni si to ještě v zajetí představovali všechno jinak. A teď jsou z toho skleslí, bez elánu a nadšení, vyčerpaní a malomyslní. To je tedy situace, kterou máme nyní před očima a do které promlouvá Malachiáš.

Skleslost, ztráta výhledu, rezignace a únava ohrožuje i každého z nás. I my jsme si v ne-svobodných poměrech představovali ledaco jinak - snadněji, růžověji, naivněji. Ne jeden čekal, že politické uvolnění se viditelně promítne a zřetelně projeví i v životě našich sborů. A zatím nic – a jestli přece něco, pak nanejvýš jednotlivci našli cestu zpět do společenství církve. Když k tomu připočteme mnohou človecinu, která i v církvi vyplouvá na povrch, je ne jeden dost znechucen a zklamán. Babylonské zajetí – politický a duchovní útlak je pryč. Nikdo nás už neomezuje, nešíkanuje a nebrání v rozvíjení sborového života. Ale kde jsou ti, kteří řeknou: ano, pošli mě?! Kde jsou dělníci a ženci?

Tedy – v době Malachiášově – byla ta únava izraelských navrátilců tak veliká, že si kladli otázku i nám velice blízkou: Jaký smysl má sloužit Hospodinu? – čti v. 14. Jaký zisk a užitek budeme mít z toho, budeme-li dbát Hospodinových nařízení? Když se budeme řídit jeho příkázáním? V životě je přece spousta věcí, na kterých se dá vydělat. Co získám tím, když vezmu Hospodina za slovo? Nezkomplikuji si tím život? Nebudu tím svázán a omezen? Ne počínají si rozumně ti, kdo si žijí zcela podle svého, jako by Boha nebylo? – čti v. 15! Ti duchovně umdlení Izraelci říkali vlastně toto: My se snažíme Hospodina poslouchat, a přitom vidíme, že svévolným a pyšným se vede lépe. A proto je prohlašujeme za šťastné! Žádná spravedlnost na světě není: pyšní opovážlivci se rouhají Bohu – a nic se jim nestane. Všecko jim projde. Prosperují, jdou dopředu, vede se jim skvěle! – Tento problém se v Bibli objevuje i jinde: třeba v Žalmu 73 čteme – čti v. 2-3. Celá kniha Job si klade tu palčivou otázku, jak je to s prospěšností víry. Jak je možné, že zbožný a spravedlivý Job o všecko přijde, jedna katastrofa stíhá druhou a nakonec je ještě stížen hroznou nemocí? Kde je tady Bůh?

Tyto otázky si kladou a musejí se s nimi vyrovnávat právě ti, kteří nejsou nábožensky lhostejní a vlažní. Čti v. 16a! Tyto pochybnosti mají Hospodinovi věrní! A „Hospodin to pozoroval a slyšel.“ (16)

Hospodin pozoruje a slyší – to je jistě vážné varování pro ty, kdo se Bohu rouhají a vysmívají se mu. A přece to není především hrozba – ani na adresu těch unavených a malomyslných, kteří vedou drzé rezignované řeči (sloužit Hospodinu je k ničemu). Bůh ví, že se pouhou hrozbou, trestáním či naháněním strachu člověk nezmění. Bůh nepřišel zatracovat, nýbrž napřimovat, pozvedat a křísit. Jestliže čteme, že Hospodin pozoruje a slyší, pak je to dobrá zpráva. Tam, kde se k nám Bůh takto sklání, kde vidí naši bídu a ztracenost, právě tam se začíná rodit naděje. Tam začíná vstupovat světlo i do nejtěžších chmur a nejčernějších temnot. Když Hospodin pozoruje a slyší, pak je už připraven jeho plán záchrany. Bůh nedokáže být lhostejný – on i té únavě svého lidu rozumí a spolnese ji s ním.

Bůh svůj lid Malachiášovými ústy povzbuzuje. To je smyslem i toho obrazu o knize paměti se jmény těch, kteří se bojí Hospodina. Tak jako starověcí orientální panovníci měli „knihy pamětné“ (kroniky), a do nich zapisovali důležité události za jejich vlády nebo i dobré či špatné skutky jedinců, tak i Bůh vede svou kroniku. A to znamená: nic nezůstane

zapomenuto. Není bezvýznamné a lhostejné to, jak člověk žije. Jednou se ty knihy otevrou (v Den Hospodinův, při konečném nastolení Božího království). Hospodin tu svou kroniku vede nikoli proto, aby měl dostatek materiálu proti lidem. On ji vede kvůli těm věrným. Aby nebyla zapomenuta věrnost lidí. A proto: věrnost Hospodinu má toto veliké zaslíbení a má smysl. Nezáleží na tom, jak se to jeví většině a jak nás oni cení a hodnotí. Záleží na tom, jak hodnotí Hospodin. Záleží na tom, zda se dáme či nedáme udolat malomyslností, zda vzdáme či nevzdáme zápas o uplatňování Hospodinova práva a spravedlnosti. Věrní Hospodinovi mají pak velké zaslíbení: budou jeho zvláštním vlastnictvím! Jimi se bude Hospodin chlubit jako se chlubí bohatí svými šperky (Kraličtí: budou „jeho klínodem“).

Ovšem i ti věrní potřebují slitování a milosrdenství Boží. Čti v. 17! Ta dobrá zpráva a povzbuzení je adresována právě těm unaveným, rozkolísaným a zviklaným, kteří tak povážlivě pochybují o smyslu věrnosti a zbožnosti. I jejich naděje je jen a jen v Boží trpělivé, slitovné a shovívavé lásce.

Čti v. 18! Smysl věrnosti Hospodinu se však naplno ukáže až v budoucnosti. Teď je to ještě jakoby skryto a zastřeno. Teď se ještě může zdát, že šťastní jsou svévolníci – ti, kteří jdou tvrdě a nemilosrdně za svým cílem a na nikoho neberou ohled. Jenže to je zdání. Jdeme vstříc prohlédnutí, kdy se všecko ukáže v pravém světle. Náskok věřících či věrných je právě jen v tom, že o tomto konečném završení vědí. A tak s tím počítejme a nechejme ve svém životě platit to, co opravdu má budoucnost!

Ten text je starý (z 1. poloviny 5. století před Kristem) a mluví do doby v mnohém velice odlišné od té naší. A přece je jeho zvěst tak aktuální a živá!

Velice všichni potřebujeme slyšet a přivlastnit si povzbuzení o smysluplnosti zápasu víry či zápasu o víru. Má smysl usilovat o věrnost Kristově pravdě. A i když víra není pojistkou na jednoduchý bezproblémový život, je přesto tou nejlepší pomocí a silou pro život každého jedince. A to v kterékoli době, ať jsme mladí či staří, zdraví či nemocní, bohatí či chudí. K víře pak patří neoddelitelně naděje. Slyšme: náš smutek, naše únava, naše bezradnost, naše pády nejsou tím největším a posledním! Smíme vyhlížet nové věci, smíme počítat s Bohem, který i na náš život stačí a dokáže jej obnovit a obnovovat. Nic a nikdo mu v tom nedokáže zabránit! Záleží na naší otevřenosti, připravenosti a touze. Povzbudit nás má i to, že Bůh nezapomíná a váží si každého projevu pravé víry – slova i činu. Amen

4.11.2012